

Comisia drepturile omului și relații interetnice

RAPORT asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)

(nr. 202 din 26.06.2024), lectura II

În contextul corapoartelor și avizelor prezentate de Comisiile permanente, și Direcția generală juridică, în conformitate cu art. 27 și art. 29 din Regulamentul Parlamentului, nr.797/96, Comisia drepturile omului și relații interetnice a examinat proiectul de lege pentru lectura a doua și expune următoarele.

Propunerile de reglementare cuprinse în proiect sunt actuale în contextul armonizării legislației naționale cu cea a Uniunii Europene în materie de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii, precum și furnizarea acestora.

Prin transpunerea în legislația națională a Directivei 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004, va fi perfecționat cadrul legal național în materie de combatere a discriminării de gen în accesul și furnizarea de bunuri și servicii, atât în sectorul public, cât și în cel privat.

Grație modificărilor cuprinse în proiect, protecția tratamentului egal al femeilor și bărbaților va fi îmbunătățită, și vor fi încurajate măsurile pozitive în acest sens.

Comisia a examinat corapoartele Comisiei protecție socială, sănătate și familie, și Comisiei politică externă și integrare europeană, care propun examinarea și adoptarea proiectului nr.202 din 26 iunie 2024. Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a prezentat un aviz pozitiv și susține examinarea și adoptarea proiectului în plenul Parlamentului.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului a prezentat unele obiecții de ordin tehnico-juridic, care au fost luate în considerație la definitivarea proiectului pentru lectura a doua.

În raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție se indică că prevederile proiectului nu conțin factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.

Totodată, au fost înaintate amendamente de către deputatul Ion Babici.

Ca urmare a dezbaterilor, a fost definitivată sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor - parte integrantă a prezentului raport, care reflectă votul majorității membrilor Comisiei pe propunerile înaintate.

În concluzie, Comisia drepturile omului și relații interetnice, cu votul majorității membrilor, 4 – pentru și 2 – abțineri, propune adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege nr.202 din 26.06.2024.

Grigore NOVAC,
Președintele Comisiei

LEGE

pentru modificarea unor acte normative **(accesul egal la bunuri și servicii pentru femei și bărbați)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial (art. 3 alin. (1) și (2), art. 4 alin. (1) lit. a), art. 8 alin. (1) și art. 12 alin. (1) și (2)) Directiva 2004/113/CE a Consiliului UE din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004.

Art. I. – Articolul 6 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 122–124, art. 195), cu modificările ulterioare, se completează cu litera a¹⁾ cu următorul cuprins:

„a¹⁾ protecție împotriva discriminării privind accesul la bunuri și servicii și privind furnizarea de bunuri și servicii;”.

Art. II. – Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 47–50, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. După clauza de adoptare se introduce clauza de armonizare cu următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune în legislația națională Directiva 2004/113/CE a Consiliului UE din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004, de asemenea transpune parțial Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului UE din 5 iulie 2006 privind

punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (revizuire), CELEX: 32006L0054, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204 din 26 iulie 2007.”

2. La articolul 2:

noțiunea „acțiuni afirmative” se substituie cu noțiunea „măsuri pozitive” cu următorul cuprins:

„*măsuri pozitive* – acțiuni speciale provizorii luate până la asigurarea deplinei egalități între femei și bărbați și care au menirea să prevină ori să compenseze dezavantajele legate de sex în vederea asigurării în practică a unei depline egalități între femei și bărbați;”

după noțiunea „egalitate între femei și bărbați” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*tratament egal al femeilor și bărbaților* – neadmiterea oricărei situații de discriminare directă sau indirectă după criteriul de sex, inclusiv a tratamentului mai puțin favorabil al femeii pe motive de sarcină și maternitate;”.

3. Articolul 12¹:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Persoanele din sectorul public sau sectorul privat, inclusiv autoritățile și instituțiile publice, aplică un tratament egal femeilor și bărbaților în procesul de furnizare a bunurilor și serviciilor disponibile publicului.”

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Persoana care furnizează bunuri și servicii în sensul alin. (1) beneficiază de libertatea individuală de a alege un cocontractant, cu condiția ca alegerea respectivă să nu se bazeze pe sexul celui interesat/celei interesate.”

alineatul (2) se completează cu următorul enunț: „Pentru asigurarea egalității între femei și bărbați sunt admise măsuri pozitive.”

articolul se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Prevederile prezentului articol nu se aplică vieții private și de familie și tranzacțiilor efectuate în acest context.”

4. La articolul 19, alineatul (3) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) asigurarea tratamentului egal al femeilor și bărbaților privind accesul la bunuri și servicii și privind furnizarea de bunuri și servicii;”.

5. La articolul 20, alineatul (1) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) asigurarea tratamentului egal al femeilor și bărbaților privind accesul la bunurile și serviciile disponibile publicului și privind furnizarea acestora;”.

6. Legea se completează cu articolul 20¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 20¹**. Reglementări speciale pentru persoanele juridice de drept privat

(1) Persoanele juridice de drept privat atribuie/deleagă unui salariat din cadrul entității responsabilități privind asigurarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați.

(2) Salariatul care deține atribuții privind asigurarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați:

a) identifică practicile interne ale entității pentru a elimina orice riscuri de discriminare după criteriul de sex, inclusiv în relațiile cu clienții;

b) asigură promovarea egalității de șanse și a tratamentului egal al femeilor și bărbaților în activitatea entității, de asemenea asigură aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și privind furnizarea de bunuri și servicii;

c) asigură respectarea principiului confidențialității în toate activitățile și măsurile implementate pentru prevenirea și combaterea discriminării după criteriul de sex.

(3) Persoanele juridice de drept privat promovează politici interne pentru combaterea discriminării după criteriul de sex privind accesul la bunuri și servicii și privind furnizarea de bunuri și servicii.”

7. Articolul 21² va avea următorul cuprins:

„**Articolul 21²**. Depunerea plângerilor

Persoanele supuse unor forme de discriminare după criteriul de sex au dreptul să reclame în scris cazurile de discriminare respective la autoritățile cu atribuții în

domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității, în modul prevăzut de Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.”

8. Articolul 24¹ se abrogă.

9. În tot cuprinsul legii:

cuvintele „acțiuni afirmative”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „măsuri pozitive” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „tratate egale a femeilor și bărbaților”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „tratament egal al femeilor și bărbaților” la forma gramaticală corespunzătoare.

Art. III. – Clauza de armonizare a Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 103, art. 355), cu modificările ulterioare, se completează cu următorul text: „, , precum și a Directivei 2004/113/CE a Consiliului UE din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 373 din 21 decembrie 2004”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)

(nr.202 din 26.06.2024),

Lectura a II-a

Nr. ord.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului, propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond
PRPOPUNERI DE ORDIN TEHNICO-JURIDIC și la LEGEA nr.5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați				
1.	Propunere de ordin general	Direcția generală juridică	Cu referire la clauza de armonizare, atragem atenție la necesitatea completării acesteia cu transpunerea parțială și a Directivei 2006/54/CE. Această completare reiese din faptul că Directiva respectivă conține prevederi referitoare la posibilitatea adoptării unor măsuri pozitive de către Statele membre, totodată, prin proiectul în cauză se introduce o noțiune nouă "măsuri pozitive".	Nu se acceptă , deoarece proiectul de lege vizează doar procesul de transpunere a Directivei 2004/113/CE. Pentru transpunerea Directivei 2006/54/CE va fi elaborat un alt proiect de lege dedicat în totalitate transpunerii Directivei 2006/54/CE, care va avea clauza de armonizare specifică transpunerii acestei Directive. La moment, Ministerul Muncii și Protecției Sociale este la etapa de pre consultări a tabelului de concordanță. Acțiunea se regăsește în PNAA și urmează a

				fi finalizată până la finele anului curent. Proiectul de lege care va fi elaborat, va include acțiuni și măsuri complexe, specifice obiectului de reglementare a Directivei 2006/54/CE, iar în clauza de armonizare a proiectului vor fi incluse articolele care vor fi transpuse.
2.	Art. II, pct.1	Direcția generală juridică	Clauza de armonizare la Legea nr.5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, trebuie să prevadă că Directiva 2004/113/CE se transpune parțial după cum este indicat în clauza de armonizare a proiectului situată după clauza de adoptare.	Nu se acceptă din motiv că acest proiect transpune parțial prevederile Directivei și anume cele ale art. 3 alin. (1) și (2), art. 4 alin. (1) lit. a). Această cerință a fost sesizată de către Cancelaria de Stat. Până în prezent, Republica Moldova a transpus parțial prevederile Directivei nominalizate, iar în acest context se impune referința către Legea nr. 305/2016 pentru completarea unor acte legislative, prin care au fost operate modificări la Legea sindicatelor nr. 1129/2000, Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați și Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări.
3.	Art. II, pct.3	Direcția generală juridică	Noțiunea de "măsuri pozitive" se va completa în final cu textul "în viața profesională" întru aducere în corespundere cu art.3 din Directiva 2006/54/CE și art. 141 alin. (3) din Tratatul de instituire a Comunității Europene.	Nu se acceptă din motiv că Legea nr. 5/2006 reglementează asigurarea egalității de șanse între femei în următoarele domenii: public, social-economic (angajare/ocupare a forței de muncă), educație și sănătate. Dacă se acceptă

				introducerea textului "în viața profesională", definiția măsurilor pozitive ar avea o conotație îngustă orientată spre protejarea doar a vieții profesionale. Aspectele privind egalitatea de gen în viața profesională sunt incluse în reglementările ce vizează domeniul social-economic (angajare/ocupare a forței de muncă).
4.	Propunere de ordin general	Direcția generală juridică	Reieșind din modificarea propusă la art. II pct.3 subpunctul 2), considerăm necesar de a modifica și art.5 alin.(4), art.9 alin.(1) din Legea nr.5/2006, substituind cuvintele „tratate egală a” cu cuvintele „tratament egal al” la forma gramaticală corespunzătoare.	Se acceptă. Cuvintele "tratate egală", pe tot parcursul conținutului legii se substituie cu cuvintele "tratament egal al" (a se vedea art. II, pct. 2, subpunctul 2)).
5.	Art. II, pct. 4	Deputatul Ion Babici	La articolul 12 ¹ , alineatul (1) se propune într-o nouă redacție, după cum urmează: "(1) Persoanele din sectorul public sau privat, inclusiv instituțiile publice, aplică tratament egal al femeilor și bărbaților în procesul de furnizare a bunurilor și serviciilor disponibile publicului. se completează cu alineatul (6) cu următorul conținut: "(6) Prevederile prezentului articol nu se aplică asupra vieții private și de familie și a tranzacțiilor efectuate în acest context."	Se acceptă Alin. (1) al art. 12 ¹ se expune în următoarea redacție: "Persoanele din sectorul public sau privat, inclusiv autoritățile și instituțiile publice, aplică tratament egal al femeilor și bărbaților în procesul de furnizare a bunurilor și serviciilor disponibile publicului."
6.	Art. II, pct.7	Deputatul Ion Babici	Alineatele (1) și (2) din articolul 20 ¹ "Reglementări speciale pentru persoanele juridice de drept privat" se propun într-o nouă redacție:	Se acceptă

			<p>”(1) Persoanele juridice de drept privat atribuie/deleagă unui salariat din cadrul entității responsabilități în domeniul asigurării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați.</p> <p>(2) Salariatul care deține atribuții în asigurarea egalității de șanse și de tratament este responsabil de:</p> <p>a) identifică practicile interne ale entității pentru a elimina orice riscuri de discriminare pe criteriul de sex, inclusiv în relațiile cu clienții;</p> <p>b) asigură promovarea egalității de șanse și a tratamentului egal al femeilor și bărbaților în activitatea entității și asigură aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii;</p> <p>c) asigură respectarea principiului confidențialității în toate activitățile și măsurile implementate pentru prevenirea și combaterea discriminării pe criterii de sex.”</p>	
7.	Art. II, pct.7	Direcția generală juridică	<p>În partea ce ține de completarea Legii nr.5/2006 cu art.20¹, la lit. d) după textul ”egalității de șanse și de tratament” se va substitui cu textul ”egalității de șanse și de tratament egal” întru corespundere cu prevederile proiectului în cauză și ale art.54 alin.(1) lit. c) din Legea nr.100/2017, care stabilește că terminologia utilizată este constantă și uniformă.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Propunem reformularea sintagmei după cum urmează: ”...de promovare a egalității de șanse și a tratamentului egal...”.</p>

Grigore NOVAC,
Președintele Comisiei